

se vyslovil, a proto na tom ničeho nemění, že snad mezi žalovaným a Jaroslavem K-em byl přátelský poměr.

Čís. 6425.

Nestačí, že knihovní nabyvatel nevěděl o tom, že knihovní stav se nesrovnává se skutečným stavem, nýbrž vyhledává se, že o tom v době nabytí nemovitosti vědět nemusil, ač zachoval náležitou obezřetnost.

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1926, Rv I 1306/26.)

Mezi domem čp. 618 a 620 v Praze byl oblouk, pod nímž byla prostora, stav. parc. čís. 765. Prostora tato byla zapsána v knihovní vložce čís. 553, jejímž vlastníkem byl Karel R., vlastník domu čp. 618. Prostory stav. parc. čís. 765 užíval po více než třicet let vlastník domu čp. 620 (obchodní gremium), jenž ji pronajal Jakubu H-ovi. Proti žalobě Karla R-a, již domáhal se na Jakuba H-ovi vyklizení stav. parc. čís. 765 na základě svého vlastnického práva, namítl žalovaný, že vlastníkem stavební parc. jest obchodní gremium, jež mu prostoru pronajalo. *Procesní soud prvního stolu* uznal podle žaloby, *odvolací soud* žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání napadá rozsudek odvolacího soudu předně z toho důvodu, že vzal za základ skutkový předpoklad, jenž je v rozporu se spisy. Aby žalovaný mohl proti žalobci uplatnit svoje právo vlastnické nebo na užívání sporné parcely vydržením, byl by prý musil prokázati, že žalobce věděl neb vědět musil o vydržení takových práv, čehož však neprokázal, poněvadž výsledkem svědka Ludvíka H-a a výsledkem žalobce jako strany bylo zjištěno, že žalobce při kupu domu nebyl nikým upozorněn, že jest vlastnictví parcely sporné, že naopak šetřil náležité opatrnosti a že při tom nemohl vůbec pozorovati, že žalovaná strana parcely čís. 765 nějak užívá, že nemůže mu býti ukládáno, by při koupi domu prováděl podrobná šetření, pak-li povaha případu nezavdává k tomu podnětu. Vychází-li tedy odvolací soud z názoru, že žalobce nešetřil potřebné opatrnosti, nemá prý tento předpoklad ve spisech opory a jest proto s procesními spisy v rozporu. Avšak jest patrno, že dovolatel neprovádí těmito vývody uplatněný důvod po zákonu. Jen když skutkový předpoklad v podstatné části byl napadenému rozsudku položen za základ, který jest v rozporu se spisy, provádí se dovolací důvod dle čís. 3 §u 503 c. ř. s. Dovolatel však vychází při svých vývodech z těchže skutkových zjištění, jak jsou obsažena v napadeném rozsudku, ale snaží se dovozovati z nich, že neopomenul při koupi domu potřebné bdělosti, by se přesvědčil, že knihovní stav ohledně parcely čís. 765 nesrovnává se se skutečným stavem, že tedy jednal v důvěře v pozemkovou knihu a že jest nesprávným názor druhé stolice, že žalobce nevynaložil tolik péče a obezřetnosti, by o mimoknihovním věcném právu třetí osoby mohl nabýti vědomosti. Dovolání zabývá se tedy vlastně právní strán-

kou rozepře, zda žalobce, šetřiv či opomenuv dbalosti, může či nemůže se dovolávati ochrany bezelstnosti. Ale dovolání není odůvodněné ani s hlediska Šu 503 čís. 4 c. ř. s. Vydržení práva proti knihovnímu stavu nemůže býti na újmu tomu, kdo ještě před vkladem jeho nabyt v důvěře ve veřejné knihy věci neb práv v nich zapsaných (§ 1500 obč. zák.). Správně uvedl odvolací soud, že nestačí, že žalobce nevěděl o mimo-knihovním nabytí vlastnického práva ke sporné parcele a nemůže tudíž nic těžiti pro sebe ze zjištění, že při koupi domu nebylo mezi ním a Ludvíkem H-em řeči o sporné parcele. Nejen, když nevěděl, nýbrž i když ani nemusil věděti v době nabytí nemovitosti, že knihovní stav nesrovnává se již se skutečným stavem, byla by mu propůjčena ochrana důvěry v pozemkovou knihu. Nepatří mu však tato ochrana, musil-li při náležité opatrnosti seznati, že knihovní stav se již nekryje se skutečností. Jest pak zapotřebí oné míry opatrnosti, kterouž vyžadují zvláštní poměry případu. Ovšem nemůže se v každém případě požadovati, by knihovní nabyvatel prováděl snad obsáhlá pátrání a šetření, by se naprosto ubezpečil, že nabyté knihovní právo snad již mezitím nezaniklo, neb nebylo omezeno. Jest však dbáti tím spíše náležité obezřetnosti, dávají-li k tomu podnět zvláštní poměry. Tomu tak bylo i v tomto případě. Žalobce kupoval dům ve starší části města Prahy a sám udává, že před koupí domu si jej s verandy i z přízemního okna, vedoucího na parcelu č. 765 prohlížel. Místním ohledáním bylo zjištěno, že pod obloukem domu čís. 618 jest průjezd, oddělený od veřejné ulice vraty, opatřenými zámkem a petlicí, že jsou zvenčí patrné stopy po vjíždění vozů do průjezdu, že omítka zdi po levé straně průjezdu jest poškozena, že tam jest otvor ze sousedního domu čís. 620, opatřený dřevěnými dvířky a že na pravé straně byla zamřížované okno, že mezi parcelou 765 a 766 není žádného rozhraničení, takže spolu splývají, že do dílu parcely 766 za přepážkou, kdež jsou uloženy vozíky a papír, jest přístup jen průjezdem parc. čís. 765, kdežto dům čís. 618 má zvláštní vjezd jinými vraty ve středu domu. Tyto zjištěné okolnosti nutkaly žalobce, by skutečné poměry ohledně parcely čís. 765 vyšetřil a o nich se před koupí řádně informoval, a nelze míti za náležitou opatrnost, když s posavadním majitelem ani s kýmkoliv jiným vůbec nemluviv, sám prohlížel jen z terasy tyto části, při zavřených dveřích tmavé a nesnadno přehlédnutelné. Kdyby byl si opatrně počínal, jak ho všechny popsane zvenější okolnosti k tomu měly, musel se o pravém stavu věci dověděti, zejména, že gremium jako vlastník sousedního domu užívá průjezdu vlastnický, činí si na tuto plochu vlastnické nároky. Marně snaží se dovolatel předsvědčiti, že z těchto viditelných známek nemohl ještě býti zviklán ve své víře, že knihovní stav není v nesrovnalosti se stavem skutečným. Naopak jest přisvědčiti odvolacímu soudu, že dovolatel, třebaže knihovní stav v době ujednání koupě byl v jeho prospěch, při náležité pozornosti a bedlivosti vzhledem ke všem zvláštním známkám, jak o nich bylo shora mluveno, při nejmenším musil býti otřesen ve své důvěře, zda skutečný stav není jiným, než jaký vykazuje pozemková kniha. Dlužno tedy sdíleti právní názor, jež vyjádřil odvolací soud dle zjištěných okolností, že žalobce nemůže se dovolávati ochrany ve smyslu Šu 1500 obč. zák. ani dle Šu 64 knih. zák. Proti zjištění, že vedlejší intervenientka

užívala vlastnický parc. č. 765 po více než 30 let způsobem bezelstným a že tedy vydržela k ní vlastnického práva, nepodniká se již v dovolání ničeho. Jsa pouze knihovním, nikoliv však také skutečným vlastníkem, nemůže se žalobce s úspěchem domáhati rozsudku, by žalovaný vyklidil parcelu číslo 765 a jemu ji odevzdal. Uvádí ještě v dovolání, že podle zásady Šu 297 obč. zák. musila by tomu, kdo jest vlastníkem parcely čís. 765, náležeti též část domu postavená nad obloukem, nad touto plochou se nacházejícím. Avšak přehlíží, že zákon ze dne 30. března 1879 čís. 50 ř. zák. v Šu 2, pokud se týče ministerské nařízení ze dne 27. prosince 1856 čís. 1 ř. z. z 1857 pro Čechy chrání posavadní právní poměry i ohledně hmotného dělení budov, jež do doby těchto zákazů již vznikly. Takové stavy, že nad cizím průchodem, neb i nad veřejnou ulicí byly stavěny části domů, vyskytují se přece, jak známo, ze starších dob velmi často, což i dovolatel sám uznává a takovým stavem jest i stav při domě čís. 518, jenž, jak zjištěno, již z dřívějších dob byl původně i v pozemkové knize vyznačen.

Čís. 6426.

Novela o právu manželském (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.).

Pokud nemůže žádati za rozluky podle Šu 17 zák. manžel, jenž zavedl příčinu k rozvodu.

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1926, R II 319/26.)

K žalobě manželky bylo manželství stran rozvedeno od stolu a lože pro cizoložství manželovo. Napotomní žádost manžela o povolení rozluky podle Šu 17 rozl. zák. s o u d p r v é s t o l i c e zamítl, r e k u r s n í s o u d napadené usnesení potvrdil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Není tu podmínek Šu 16 nesp. říz., naopak usnesení nižších stolic dlužno uznati za úplně spravedlivé, při čemž se odkazuje na důvody rozhodnutí č. 5189 sb. n. s. a dodává se vzhledem k vývodům stížnosti ještě toto: Stížnost docela odhlíží od mravní stránky věci, na kterou citované rozhodnutí důraz klade. Je však požadavkem spravedlnosti, by ženy byly proti mužům vzaty v ochranu. Zkušenost totiž ukazuje, že pravidelným jest případ, že manžel tak se chová a s manželkou tak nakládá, že ona, nemohouc toho už snést, nucena jest vymoci si proti němu rozvod, načež muž dřív neb později, ku kterémuž cíli nechá to často dojíti k rozsudku pro zmeškání, by to bylo kratší, žádá za rozluky, tedy výhodu pro sebe, odvolávaje se na svou vinu v rozvodu zjištěnou jak právě i stěžovatel ve svém návrhu činí. Praxe, která by to povolovala, znamenala by manželům, kteří se chtějí svých manželek zbaviti, protože je omrzely, přímo pobídku, by s nimi tak dlouho zle nakládali,